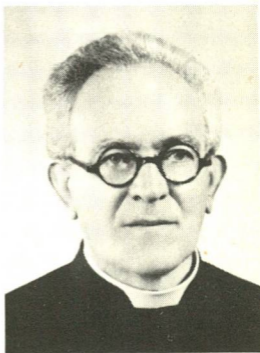

SPAENINKX, Thaddeus, leraar, ijveraar voor Algemeen Beschaafd Nederlands (Tombeek, gehucht van Overijse, 23 mei 1872 - Baarle-Hertog 20 mei 1947).

Zoon van een Vlaamsgezind leraar en opvoedkundige aan de normaalschool te Mechelen. Hij studeerde daar aan het verfranste St.-Romboutscollege en werd in 1896 tot priester gewijd. Tot in 1914 was hij leraar aan het Klein Seminarie te Hoogstraten, daarna kloosterbestuurder te Borsbeek en te Baarle-Hertog.

In de jaren dat het blad *De Student* nog verboden was, hield hij de Vlaamsgezinde leerlingen menigmaal de hand boven het hoofd en wekte hen tevens op tot overtuiging en idealisme om strijders te worden voor hun volk. Sedert 1906 was hij de geestdriftige ijveraar voor het Algemeen Beschaafd Nederlands, dat hij zelf in Nederland ging aanleren. Geschriften heeft hij niet nagelaten, behalve een klein boekje dat voor buitenstaanders een puzzel, maar voor zijn leerlingen volkomen duidelijk was. Aan de hand daarvan doceerde hij in de drie hoogste humanioraklassen tussendoor fonetiek en Nederlandse uitspraak, die niet op het leerprogramma stonden, maar des te ijveriger werden gevolgd. Zijn leerlingen zijn in het hoger onderwijs later overal vurige voorvechters voor het Algemeen Beschaafd Nederlands geweest. Ook op de Leuvense Vakantieleergangen brak hij er een lans voor. Daardoor heeft hij een totale, doch vreedzame omwenteling teweeggebracht.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog kon de Duitse commissie, belast met het voorbereidende werk voor de vernederlandsing van de universiteit, op Spaeninkx' medewerking rekenen. Mede op zijn aandringen hebben L. Dosfel en J. Persyn een professoraat aanvaard aan de vernederlandsste Gentse universiteit, maar Persyn nam dadelijk na zijn benoeming ontslag. Spaeninkx bedankte echter voor het lidmaatschap van de Raad van Vlaanderen, overtuigd dat hij maar diensten kon bewijzen aan de Vlaamse zaak door niet op de voorgrond te treden.

Spaeninkx was ook de ziel en de verantwoordelijke leider van de keurige, zeer wetenschappelijke reeks *Nederlandsche Schrijvers voor het Middelbaar Onderwijs* (21 deeltjes), die veel opgang hebben gemaakt. „Als bescheiden mentor en stille zaaier is hij voor de katolieke vlaamse heropstandingsbeweging één der kranigste en verdienstelijke wer-

kers geweest, die het dankbare Vlaanderen zou moeten standbeelden" (E. Diels).

WERKEN: *Algemeene Uitspraak van het Nederlandsch* (z.j.).

LITERATUUR: M. van Hoeck, *Professor Spaeninx*, in *De Courant* (28 april 1938); - *Viering van Z.E.H. rector Spaeninx*, in *De Standaard* (27-28 april 1938); - beide artikelen staan overgedrukt in *Komaan, driemaandelijks tijdschrift van het Klein Seminarie Hoogstraten* (1938, p. 81-90); - *In Memoriam*, in *Komaan* (1947, p. 95-96).

JOZEF LAUWERYS